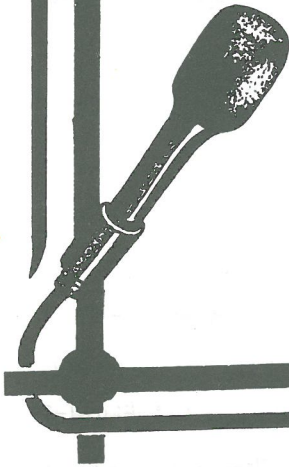

گفتگو با

آقای دکتر احمد ابریشمچی

سر دبیر محترم مجله

۱- ضمن تشکر از حضور شما در این مصاحبه، در ابتدا لطفاً در مورد سوابق علمی خودتان توضیح بفرمایید.

اینجانب تحصیلات دوره کارشناسی را در دانشگاه شیراز و دوره‌های کارشناسی ارشد و دکترا را در دانشگاه کالیفرنیا-دیویس انجام داده‌ام. اندکی پس از فارغ‌التحصیلی و مراجعت به ایران، فعالیت‌های علمی خود را در سال ۱۳۵۹ در کمیته عمران جهاد دانشگاهی صنعتی اصفهان شروع کردم و با توجه به تعطیل بودن فعالیت‌های آموزشی رسمی دانشگاهها در سالهای اولیه انقلاب فرهنگی و طبق اهداف جهاد دانشگاهی، عمده فعالیت کمیته‌های تخصصی جهاد به برقراری ارتباط با صنعت و انجام خدمات علمی - پژوهشی برای صنعت مربوط می‌شد. با بازگشایی دانشگاهها، اعضای هیأت علمی کمیته عمران فعالیت‌های دانشگاهی خود را در تشکیلات جدیدی به نام "دانشکده مهندسی عمران" ادامه دادند. اینجانب در دوره ۱۵ ساله خدمت خویش در این دانشکده به امر تدریس و تحقیق و امور اجرایی در مدیریت دانشگاه مشغول بوده‌ام.

۲- لطفاً بفرمایید به غیر از مرکز آموزشی در چه مراکز دیگری فعالیت می‌کنید؟

مانند بیشتر همکاران دانشگاهیم، فعالیت اصلی بنده نیز در دانشگاه متمرکز بوده است. لکن به اقتضای تخصص با دستگاههای اجرایی و خدماتی مانند سازمان آب منطقه‌ای اصفهان و شهرداری اصفهان، شرکتهای مهندسی مشاور و صنایعی مانند ذوب آهن اصفهان در طرحهای مطالعاتی و تحقیقاتی همکاری دارم. به لحاظ عضویت در هیأت تحریریه مجله آب و فاضلاب و مجله مهندسی منابع آب (به زبان انگلیسی) با مهندسين مشاور صاحب امتیاز مجلات مزبور همکاری دارم. عضو کمیته‌های علمی چهارمین کنفرانس بین‌المللی مهندسی عمران و هشتمین همایش بین‌المللی سطوح آبگیر هستم. به عنوان یکی از نمایندگان وزارت فرهنگ و آموزش عالی در کمیته ملی هیدرولوژی وابسته به کمیسیون ملی یونسکو عضو هستم. اینها چند نمونه از فعالیت‌های بنده خارج از دانشگاه، لکن در ارتباط با دانشگاه است.

۳- آیا به نظر شما حجم مطالعات انجام شده و یا در حال انجام در زمینه مسائل مختلف زیست محیطی جهت رسیدن به استانداردهای جهانی و توسعه پایدار کافی می باشد. به طور کلی انجام چه نوع تحقیقاتی را ضروری می دانید؟

به طور کلی مسائل زیست محیطی بر اثر رشد روز افزون جمعیت، بهره برداری بی رویه از منابع طبیعی و در یک کلام توسعه غیر منطقی و ناپایدار به وجود می آیند. علیرغم اینکه در دهه های اخیر در کشورهای توسعه یافته تحقیقات وسیع زیست محیطی انجام شده و استانداردها و قوانین زیست محیطی محدودکننده ای وضع شده است لکن ابعاد توسعه و بهره برداری از منابع طبیعی و نیز وسعت و ابعاد تاثیرگذاری فعالیت های انسان بر محیط زیست به حدی است که هر روزه ضرورت انجام تحقیقات و مطالعات جدید زیست محیطی احساس و درک می شود. تحقیقات بنیادی برای شناخت فرایندهای فیزیکی - شیمیایی - بیولوژیکی فعال در سیستمهای اکولوژیکی و هیدرولوژیکی محیط زیست و بهبود و پیشرفت در مدلسازی ریاضی این فرایندها به منظور شناخت بیشتر و عمیق تر فرایندها و پیش بینی و ارزیابی اثرات مستقیم و غیرمستقیم فعالیت های انسان بر

محیط زیست و برنامه ریزی و مدیریت محیط زیست، ضروری و در اولویت است. مطالعات و تحقیقات موردی زیست محیطی نیز جایگاه و اهمیت ویژه ای دارد. تحقیقات و مطالعات برای شناخت و ارزیابی اثرات فعالیت های شهری، کشاورزی و صنعتی بر مؤلفه های محیط زیست مانند منابع آب (سطحی و زیر زمینی)، خاک، هوا و گیاهان و جانوران نیز از اولویتهای تحقیقاتی است. چرا که توجه به ابعاد زیست محیطی یکی از ویژگیهای برنامه ریزی جامع در توسعه پایدار است.

۴- لطفاً تنگناهای تحقیقاتی را در حال حاضر ذکر فرموده و پیشنهادات شما در جهت رفع و تسریع در روند کارهای تحقیقاتی چیست؟

امروزه در کشورهای توسعه یافته، نقش سرنوشت ساز آموزش عالی و تحقیقات برای توسعه پایدار و اهمیت دانشگاهها برای ایفای این نقش کاملاً درک و تجربه شده است و به آن اعتقاد دارند. دانشگاهها به عنوان مهد آموزش عالی و تحقیقات علمی واقعیتی است که دنیای توسعه یافته با تجربه و منطق به آن رسیده است.

بدیهی است که عدم درک این واقعیت، بزرگترین و اصلی ترین مانع و تنگنای تحقیقاتی است. در سالهای گذشته از کمبود بودجه، نبود یا کمبود امکانات تحقیقاتی، ضوابط و مقررات دست و پاگیر و ... به عنوان تنگناهای تحقیقاتی یاد می شد. در حال حاضر این کمبودها، اصالتاً و در سطح کلان در مملکت کمتر وجود دارند، لکن طرز فکرها و مدیریتهاست که گاهی شرایط را برای تحقیقات دشوار کرده و لذا کمبودهای احتمالی به صورت تنگنا جلوه می کنند. اصل اساسی و مهمی که می تواند همه عوامل و ابزار تحقیقات و موجودیت تحقیقات را تحت الشعاع خود قرار دهد، اعتقاد و یا عدم اعتقاد به تحقیقات به عنوان یک ضرورت ملی برای توسعه پایدار کشور است. در شماره قبل این مجله، مصاحبه ای داشتید با یکی از مدیران محترم بخش آب و فاضلاب، نقطه نظرات ایشان در باره ضرورت تحقیقات بسیار جالب و امیدوار کننده بود و به این لحاظ آن را در اینجا نقل می کنم. ایشان اظهار داشتند که "... ما در حال حاضر از فقدان و کمبود امکانات و برنامه های تحقیقاتی رنج می بریم و لازم است با برشمردن خسارتهای و هزینه های اضافی که سالانه متحمل می شویم تا حدودی اعتقاد به این امر را در همکاران القا نموده، با جذب نیروهای متخصص و صرف بخشی از درآمدهای شرکت و ایجاد ارتباط منطقی با مراکز پژوهشی و تحقیقاتی به خصوص دانشگاهها از ره آورد تحقیقات به نحو شایسته تری بهره مند گردیم.

موضوع دیگری که بر رشد و توسعه تحقیقات در کشور مؤثر است، ارتباطات و همکاریهای علمی بین المللی با دانشگاهها، مراکز تحقیقاتی و سازمانهایی نظیر یونسکو می باشد. مشارکت، در برنامه های بین المللی هیدرولوژی یونسکو (IHP)، و ... می تواند نه تنها موجب جهت دار شدن تحقیقات علمی دانشگاهها در راستای نیازهای کشور شود، بلکه از دستاوردها و تجارب بین المللی به نفع کشورمان استفاده می شود و اعتبار علمی ایران در مجامع بین المللی و جهان ارتقا می یابد.

۵- به نظر جنابعالی چگونه می توان بین دانشگاهها از یکطرف و صنایع و سایر نهادها و وزارتخانه ها از طرف دیگر ارتباط صحیح و اصولی برقرار کرد؟

طرحهای توسعه در راستای توسعه پایدار از آنچنان پیچیدگی، ظرافت و هزینه ای برخوردارند که بدون پشتوانه قوی تحقیقات علمی امکان پذیر نیستند. لذا ارتباط دانشگاه و صنعت امری بسیار ضروری در جریان توسعه کشور است. ارتباط دانشگاه با صنعت مسئله ای است که همه کشورها در زمانی آن را تجربه کرده و روشهایی را اتخاذ کرده اند.

در صورتی که طرفین آمادگی اولیه را داشته باشند، روشها و مکانیزمهای تجربه شده ای وجود دارد که می تواند ما را در این امر یاری دهد. به نظر اینجانب تشکیل کمیته ها یا شوراهای تحقیقاتی در دستگاههای آب و فاضلاب در استانها با عضویت متخصصان صنعت آب و فاضلاب و اعضای هیأت علمی دانشگاهها، ایجاد یک واحد تحقیقاتی و ایجاد پست سازمانی پژوهشگر در تشکیلات دستگاه مزبور و به کارگیری محققان جوان می تواند در توسعه ارتباط علمی - تحقیقاتی دانشگاه و صنعت بسیار کار ساز باشد. اختصاص بخشی از بودجه تحقیقاتی دستگاهها و وزارتخانه های ذیربط به دانشگاهها و اعلام مبلغ تخصیصی به هر یک از دانشگاههای مربوط جهت ارائه طرحهای تحقیقاتی مورد نیاز می تواند موجب تشویق و اطمینان دانشگاهها شده و کار ساز شود.

۶- با توجه به روند پذیرش دانشجو جهت مقاطع کارشناسی ارشد و دکترا چگونه می توان این دانشجویان را به کارهای تحقیقاتی جذب نمود و از این نیرو در جهت حل معضلات زیست محیطی استفاده کرد؟

به طور کلی، چرخ تحقیقات در دانشگاههای دنیا بر اثر وجود دانشجویان دوره های تحصیلات تکمیلی می چرخد. این دانشجویان به عنوان نیروهای پژوهشگر جوان و خلاق سرمایه بزرگی برای انجام کارهای

طرح‌های توسعه در راستای توسعه پایدار از آنچنان پیچیدگی، ظرافت و هزینه‌ای برخوردارند که بدون پشتوانه قوی تحقیقات علمی امکان‌پذیر نیستند.

در زمینه آب و فاضلاب، اعتبار و مرتبه علمی - ترویجی را از وزارت فرهنگ و آموزش عالی کسب کرده است. این موفقیتها در درجه اول مرهون تائیدات خداوند متعال و در درجات بعدی حاصل سیاستهای صحیح مدیریت محترم مهندسین مشاور طرح و تحقیقات آب و فاضلاب در حمایت از تحقیقات علمی، همکاری دانشگاهیان و محققان گرامی کشور در ارائه مقالات علمی و تلاش هیأت محترم تحریریه، مدیر محترم امور اجرایی و دیگر دست‌اندرکاران مجله می‌باشد. حمایت و نظارت کمیسیون محترم ارزشیابی نشریات علمی کشور جای قدردانی دارد.

هیأت تحریریه مجله مصمم است که کیفیت مجله به خصوص کیفیت علمی آن را غنی و غنی‌تر سازد. این ارتقای کیفی به عنوان یک فرایند پویا، مستلزم عنایت و همکاری بیش از پیش اساتید محترم دانشگاهها و همه محققان کشور با این مجله از طریق ارائه رهنمودها و ارشادات و نیز مقالات علمی - تحقیقاتی است. در اینجا فرصت را مغتنم شمرده و از همه محققان عزیز و ارجمند کشورمان (داخل و خارج از کشور) تقاضای همکاری می‌نمایم و از همه همکاران محترمی که با مجله همکاری دارند تشکر می‌نمایم. در خاتمه از فرصتی که در اختیار اینجانب گذاشتید، صمیمانه سپاسگزاری می‌کنم.

تحقیقاتی هستند که باید از وجود آنها استفاده شایسته شود. هدایت دانشجویان به پروژه‌های تحقیقاتی در زمینه معضلات کشور نه تنها موجب حل مشکلاتی از مملکت می‌شود، بلکه این دانشجویان با آگاهی به مسائل علمی - فنی کشور و نیز با روحیه پژوهشگری که وارد محیط کار در جامعه می‌شوند که در این صورت خیلی می‌توانند مفید واقع شوند. در این راستا همکاری منسجم صنعت آب و فاضلاب و نیز محیط زیست با دانشگاهها در ارائه مسایل و موضوعهای مورد نظر و حمایتهای مالی و اطلاعاتی از استاد و دانشجو موجب تشویق و ایجاد انگیزه در محققان شده و تضمینی است تا نتایج آن در صنعت مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

۷- با توجه به اینکه جنابعالی سردبیر مجله آب و فاضلاب می‌باشید لطفاً مختصری در باره تاریخچه مجله توضیح داده و ارزیابی خود را در باره آینده آن بیان فرمایید.

مجله آب و فاضلاب از بنا به ضرورت و در راستای سیاستها و اهداف مهندسین مشاور طرح و تحقیقات آب و فاضلاب اصفهان منتشر می‌شود و به نظر اینجانب در ارائه اطلاعات و آگاهیهای علمی - فنی در زمینه آب و فاضلاب به جامعه کارشناسان و متخصصان ذیربط موفق بوده است. این مجله در سالهای اخیر وارد مرحله جدیدی از رشد و تکامل خود شده است تا جایی که به عنوان تنها مجله علمی